

STRATEJİ SƏBR- TÜRKİYƏNİN SURIYADAKI QƏLƏBƏSİNİN AÇARI KİMİ

SƏRXAN HÜSEYNLİ

*Bakı Dövlət Universitetinin doktorantı**E-mail: serxan_service@yahoo.com*

Türkiyə illərdir Suriyada izlədiyi strateji səbr siyasətinin meyvələrini bu günlərdə dərməyə başlasada, bu nəticəyə çatmaq ona ucuz başa gəlmədi. Türkiyə illərlə Suriyadakı siyasi proseslərə cəlb olunmuş, burada müxtəlif dövlətlərlə rəqabətə girmiş, səbrlə həyata keçirdiyi taktiki və strateji siyasətin nəticəsində regional güc olduğunu və Suriyanın gələcəyində mühüm rol oynayacağını ortaya qoymuşdur. Xüsusən də, Türkiyədə AK Partiyasının hakimiyyətə gəldiyi 2002-ci ildən bu yana Türkiyənin Suriya siyasəti stabil olmamış, müxtəlif eniş-yoxuşlarla sınılanmışdır. AK Partiyasının hakimiyyətə gəldiyi ilk illərdən etibarən Yaxın Şərq ölkələri ilə əlaqələr möhkəmlənmiş bu çərçivədə Türkiyə-Suriya əlaqələri də özünün ən parlaq mərhələsinə çatmışdı. 2011-ci ildə Ərəb baharının dalğası Suriyaya çatanda və ölkəni etiraz dalğaları bürüyəndə Türkiyə Dəməşq rejimini böhranı siyasi üsullarla həll etməyə inandırmağa çalışmışdı [1].

Böhranın ilk günlərindən başlayaraq Türkiyə Əsəd rejimini müxalifətə və xalqa qarşı zor tətbiq etməkdən çəkinməyə, siyasi reformalar həyata keçirməyə çağırmış, yaranmış konfliktə sülh yolu ilə həll etməyə səsləmişdi. Qərbi dövlətlərinin Suriya ilə əlaqələri kəsdiyi həmin dövrdə Türkiyə hələ də Əsədlə diplomatik əlaqələri qorumuş və onu ölkədə siyasi, iqtisadi və demokratik islahatlar keçirməyə dəvət etmişdi. Böhran yaranandan 6 ay sonra yadək Türkiyə hələ də Suriya rejimi ilə əlaqəni kəsməmiş, "məkik diplomatiyası" ilə Suriya və Qərbi ölkələri arasında vasitəçilik etmişdi. Suriyanın sabitliyi və ərazi bütövlüyü Türkiyə üçün daima qırmızı xətt olduğundan Türkiyə Əsəd rejimi ilə dialoq kanallarını açıq saxlamış, 2011-ci ilin avqustunadək onunla danışıqlar aparmışdır [2]. Lakin Türkiyənin inandırma siyasəti iflas etmiş, Əsəd öz xalqına qarşı qətlialmlar törətməyə başlamışdı.

Bundan sonrakı mərhələdə Türkiyənin Suriya siyasəti təzyiqlə və izolyasiya siyasəti kimi xarakterizə edilə bilər. Bu siyasət 2015-ci ilədək davam etmişdir. Bu siyasətin mahiyyəti Suriyadakı rejimi yəni BƏƏS partiyasının hakimiyyətini saxlamaqla iqtidarı Bəşər Əsəddən başqa şəxslərə ötürmək, beləliklə ərazi bütövlüyünü, siyasi sabitliyi qoruyub saxlamaq, eləcə də Türkiyə ilə münasibətlərini davam etdirməkdən

ibarət olmuşdur. 2003-cü ildən sonra İraqda yaranmış güc vakuumunun mənfi tərəflərini gören Türkiyə Suriyada buna yol verməmək üçün bütün suriyalıların təmsil edildiyi demokratik hakimiyyətin təsis olunması üçün Əsəd rejiminə siyasi, diplomatik və iqtisadi təzyiqlər etmiş və bu zaman Körfəz ölkələri ilə öz siyasətini koordinasiya etmişdir.

2011-ci ilin oktyabrından başlayaraq Türkiyə suriyalı qaçqınlar üçün "Açıq qapı" siyasəti həyata keçirmiş, milyonlarla suriyalının ölümdən qaçaraq Türkiyəyə sığınmasına şərait yaratmışdır. Türkiyənin əsas düşməni olan PKK-nın Suriyada fəaliyyətini genişləndirməsi, eləcə də İŞİD terrorunun Türkiyənin sərhədlərinə gəlib çatması, Türkiyəni Suriyada daha aktiv siyasət yürütməyə sövq etmişdir. Türkiyə Suriya siyasətinin mərkəzinə bu prinsipləri qoymuşdur:

1. Suriyanın ərazi bütövlüyü və siyasi bütövlüyünün qorunması.
2. Terrorizm və radikalizmlə mübarizə.
3. Sərhəd təhlükəsizliyinin qorunması.
4. Qaçqın axınının qarşısının alınması və qaçqınların könüllü şəkildə ölkələrinə qayıdışlarının təmini.
5. Suriya böhranının BMT-nin 2254 sayılı qətnaməsinə uyğun olaraq siyasi həllini tapması [3].

Suriyada Rusiya, İran və Hizbullah Əsəd rejiminin əsas müdafiəçisi kimi çıxış etmiş və bu rejimi siyasi iqtisadi, xüsusilə də hərbi dəstək verməklə qorumuşdur. Türkiyə, İsrail və ABŞ isə Suriyada müxalifətə dəstək vermiş, lakin hər üç dövlət "öz müxalifətini" dəstəklədiyindən qüvvələr parçalanmış, hətta bəzi dövrlərdə Türkiyə Suriyada rejim gücləri və onu dəstəkləyən ölkələr qarşısında təkbaşına qalmışdır. Bundan nəticə çıxaran Türkiyə bu problemi region ölkələri ilə həll etməyin vacibliyinə inanmış və Qərblə siyasətini ayırd etmişdir.

Belə ki, ABŞ-nin PKK-ya yaxınlığı ilə seçilən Suriya Demokratik Qüvvələri və YPG-yə açıq-aşkar dəstək verməsi Türkiyənin haqlı etirazına səbəb olmuş və onu Suriyada Rusiya və İranla yaxınlaşmağa sövq etmişdir. ABŞ-nin dəstəyi ilə Suriyanın şimalında fəaliyyətini genişləndirən bu kürd qrupları artıq mini-dövlət kimi bu ərazilərdə idarəçilik həyata keçirmişlər. İŞİD terror təşkilatının Suriyadakı fəaliyyəti də Türkiyənin cənub sərhədlərinə böyük

təhdid təşkil etmişdir [4]. Eləcə də İŞİD-in varlığı ona qarşı “döyüşən” kürd silahlı qrupların Amerika tərəfindən legitimləşdirilməsinə səbəb olmuşdur. Türkiyə hər iki terror təhlükəsini aradan qaldırmaq məqsədi ilə 24 avqust 2016-cı ildə "Fərat qalxanı" adlı hərbi əməliyyat başlatmış, Cerablus, Əl Bab və s. kimi əraziləri İŞİD-dən təmizləmişdir. Bu əməliyyat zamanı ona Türkiyənin proksisi sayılan Azad Suriya Ordusu da dəstək vermişdir. Bu əməliyyatla Türkiyə öz cənubunda kürd koridorunun yaranmasını da əngəlləmiş, YPG-nin Fəratın qərbinə keçməsinə mane olmuşdur. 20 yanvar 2018-ci ildə Afrin şəhəri və ətrafını kürd yaraqlılarından təmizləmək üçün "Zeytun budağı" adlı uğurlu hərbi əməliyyat keçirən Türkiyə 9 oktyabr 2019-cu ildə isə bu qüvvələrə qarşı "Sülh bulağı" əməliyyatına start vermiş, nəticədə Tel Abyad və Rasulayn şəhərləri arasındakı YPG-lilərə zərbə vuraraq onları geri oturtmuşdur.

2019-cu ildə İran və Rusiyadan hərbi dəstək alan Suriya rejiminin müxaliflərin son qalmasına çevrilmiş İdlib şəhərinə hücumu keçməsi Türkiyəni narahat etmiş və onu yeni bir köç dalğası təhlükəsi ilə üz-üzə qoymuşdur. Nəticədə, Türkiyə 27 fevral 2020-ci ildə "Bahar qalxanı" adlı hərbi hərəkata başlamış və 1 həftə ərzində İran milisləri və Əsəd qüvvələrinin İdlibə doğru hücumunu geri oturtmuş onlara xeyli itkilər vermişdir. Bununla da Türkiyə İdlib şəhəri və oradakı rejim müxaliflərinin qorunmasının özü üçün qırmızı xətt olduğunu altını çizmişdir.

Suriyadakı demoqrafik və dini vəziyyəti analiz etdikdə aydın görünürdü ki, Əsəd rejiminin devrilməsi ilə orada Türkiyənin rolu artacaqdır. Çünki Suriyada əhalinin 75%-ni təşkil edən sünni ərəblər, yalnız 12% -ni təşkil edən ələvilər tərəfindən idarə olunurdu. Odur ki, ələvilərin qurduğu BƏƏS hakimiyyətinin əsas dəstəkçilərindən olan şiə İrani da rejimin devrilməsinə müqavimət göstərirdi. Eləcə də etnik baxımdan Suriya əhalisinin 5%-nin türkman olması Türkiyənin xeyrinə olan demoqrafik göstərici idi. Beləliklə, Türkiyə Suriyadakı Əsəd rejiminin, nəhayət ki, 2024-cü ilin sonunda devrilməsindən ən çox dividend əldə edən ölkə olmuşdur. Burada türk siyasi qərarvericilərin strateji səbrini vurğulamaqda fayda var. Belə ki, Suriya konflikt 14 il çəkmiş və bütün tərəfləri yormuşdur. Türkiyə Suriyadakı müxalifəti dəstəkləmiş, İran və Rusiya isə Əsəd rejimini qorumuşdular. İlk vaxtlar müxalifət uğurlar qazansa da, xüsusən də 2015-ci ildə Rusiyanın ciddi hərbi dəstəyi sayəsində Əsəd rejimi hakimiyyətini qorumuş və müxalifətə divan tutmuşdur. Müxalifə-

tin əsas dəstəkçisi olan Türkiyə vəziyyətə müdaxilə edərək Suriya müxalif qüvvələrinin məhvinin qarşısını almış, onların Suriyanın şimalında Türkiyəyə yaxın ərazi olan İdlib vilayətində məskunlaşmalarını təmin etmişdir. O vaxtdan etibarən Suriya müxalifəti İdlibdə avtonom hakimiyyət qurmuş və Əsədə qarşı olan qüvvələrin qalmasına çevrilmişdir. Buradakı müxalif qüvvələrə "Əl-Qaidə" terror təşkilatı ilə mənəvi bağlılığı olan Heyət Təhrir əl Şam təşkilatı başçılıq etmişdir. 2017-ci ildə bu təşkilat digər müxalif təşkilatlarla birgə Suriya Qurtuluş Hökumətini quraraq İdlibdə idarəçiliyi ələ keçirmişdir. Bu təşkilat bir sıra dövlətlər o cümlədən Türkiyə tərəfindən terror təşkilatı kimi tanınmış olsa da bəzi iddialara əsasən Türkiyə bu təşkilatla qeyri-rəsmi münasibətlərə malik olub onun vasitəsi ilə Suriyadakı maraqlarını həyata keçirmişdir [5].

Suriyada vətəndaş müharibəsi dövrü Bəşər Əsədin ziyanına, müxalifətin isə xeyrinə işləmişdir. Belə ki, Qərb ölkələrinin tətbiq etdiyi iqtisadi sanksiyalar Suriya iqtisadiyyatını iflic etmiş Əsəd hakimiyyətindən narazılıq pik həddə çatmışdır. Türkiyə isə öz pragmatik siyasəti ilə Rusiya və İranla birlikdə Astana prosesinə start vermiş, Suriya məsələsinin həllində region ölkələrinin rolunu artırmışdır. Bu proses siyasi həll ilə nəticələnməsə də, Suriyada konfliktin eskalasiyasına mane olmuş, eləcə də ölkənin ərazi bütövlüyü məsələsində hər üç dövlətin həssaslığını ortaya qoymuşdur.

2023-cü və 2024-cü illərdə Türkiyə Suriya ilə əlaqələri bərpa etmək üçün bir sıra addımlar atmış, Əsəd rejimi ilə danışıqlar aparmışdır. Lakin Türkiyənin Suriyadakı PKK terror təşkilatının dəstəkçilərinə qarşı rejimdən addımlar atmasını gözləməsi, eləcə də suriyalı qaçqınların öz ölkələrinə geri qaytarılması ilə bağlı tələbləri Əsəd hakimiyyəti tərəfindən nəzərə alınmamışdır. Nəticədə danışıqlar iflas etmişdir. Bu iflasın əsas səbəbi isə Əsədin Türkiyəyə tələblər irəli sürərək onda ordularını Suriyadan çıxarmasını istəməsi, eləcə də suriyalı müxaliflərə dəstək verməməsinə tələb etməsi olmuşdur [6].

Əsəd rejiminin devrilməsi 2024-cü ilin 27 noyabrdan 8 dekabrədək keçən qısa bir dövrdə baş vermişdir. Bu dövrdə rejimin əsas dəstəkçiləri olan Rusiya və İran digər konfliktlərə tərəf olduqlarından yorulmuş və Əsəd hakimiyyətinə yetərli yardım edə bilməmişdilər. Belə ki, İran və Hizbullah təşkilatı İsrail tərəfindən zəiflədilmiş, regiona təsirləri minimuma endirilmişdi. Rusiyanın isə Ukraynadakı savaşda xeyli itkilər verməsi onun Suriyadakı rejimə dəstəyini azaldmasına gətirib çıxarmışdı. Nəticədə

təşəbbüsü ələ alan müxalifət Heyət Təhrir əl Şam rəhbərliyində 29 noyabrda Hələbi, 5 Dekabrda Hamanı, 7 dekabrda isə Homs şəhərini ələ keçirmişdir. 8 dekabrda isə müxaliflər artıq paytaxt Dəməşqə daxil olmuşlar [7]. Hakimiyyətə gəldikdən sonra HTŞ rəhbəri Əhməd əl-Şəraya “Türk xalqı bizim ən yaxın dostlarımızdır” deyərək bəyanatla çıxış etmiş eləcə də Suriyadakı kürd separatçılara qarşı Türkiyənin ilə oxşar siyasətini dəstəkləmişdir [8].

HTŞ hərbi komandiri Əbu Həsən əl-Həməvi 2024-cü ilin dekabrında kürd xalqının Suriya xalqının bir parçası olduğunu və Suriyanın heç bir federal bölgəyə ayrılmayacağını bəyan etmişdir [9]. Onun bu bəyanatı ABŞ-nin dəstək verdiyi Suriyadakı kürd separatçı qruplara, yəni YPG terror təşkilatı və Suriya Demokratik Qüvvələrinə gözdəgi olmuşdur. Belə ki, bu qüvvələr illərdir ki, PKK ilə əlbir olaraq Türkiyənin təhlükəsizliyini pozur, eləcə də Suriyada kürd avtonomiyası qurmağa çalışırdılar. NATO-da Türkiyənin təhlükəsizlik ortağı olan ABŞ isə, təəssüf ki, bu terror qruplarını dəstəkləməyə davam etməkdədir.

Hazırda Suriyada HTŞ hakimiyyəti əlində saxlasa da, ölkə "de facto" parçalanmış vəziyyətdədir. Ölkədə 6 əsas nəzarət bölgəsi var. Ölkə ərazisinin böyük bir hissəsinə Heyət Təhrir əl Şam nəzarət edir. Ölkənin şimal-şərqinə Suriya Demokratik Qüvvələri adı altında toplanmış kürd silahlı qüvvələri nəzarət edir. Burada həmçinin kürdlərə dəstək verən ABŞ ordusu da mövcuddur. Ölkənin şimalına Türkiyənin açıq şəkildə dəstəklədiyi Suriya Milli Ordusu nəzarət edir. Eləcə də Türk Silahlı Qüvvələri də Suriyanın şimalında bir neçə bölgəni nəzarətdə saxlayır. Bundan başqa Dəməşqin cənubuna başqa müxalif qruplar nəzarət edir. İsrail Müdafiə Qüvvələri də Suriyanın cənubunda bəzi ərazilərə nəzarəti ələ keçiriblər. İddialara görə, İraq və Suriyadakı “düşmən” rejimləri devirdikdən sonra İsrail və dəstəkçilərinin əsas planı bölgədə Türkiyə, İraq, İran və Suriya torpaqlarının bir qismini əhatə edəcək olan müttəfiq Kürdüstan dövləti yaratmaqdır. Son olaraq, Əsəd hakimiyyətinin devrilməsi ilə öz ordusunun böyük qismini Suriyadan çıxaran Rusiya, Tartus və Latakiya şəhərlərində kiçik bir ərazidə öz hava və dəniz qüvvələrini saxlaya bilmişdir [10].

BMT və dünyanın demokratik qüvvələri Suriyadakı yeni yaranmış hökumətə şans vermək, onların fəaliyyətini izləyərək Suriya ilə münasibətlərə yenidən baxmaq və illərdir tətbiq olunan sanksiyalara son qoymaq niyyətindədirlər. Onların yeni hökumətdən əsas tələbi islahatların aparılması və Suriyada stabilliyin təmin edilməsidir. Yeni hökumətin

dünyaya inteqrasiyasına Türkiyə tərəfindən ciddi dəstək verilməkdədir.

Hazırda Türkiyə Suriyadakı çəkişmənin sonunda əsas strateji qalibdir, desək yanılmırıq. Bunu ABŞ-nin yeni seçilmiş prezidenti D.Trampın Türkiyə haqqındakı bəyanatı da sübut edir. Əsəd rejiminin devrilməsinin arxasındakı gücün Türkiyə olduğunu bildiren Tramp “Heç kəs Suriyada gerçək qalibin kim olduğunu bilmir, amma mənə qazanan Türkiyədir” deyərək bildirmişdir [11]. Türkiyənin bu qələbəsinin açarı isə onun strateji səbr nümayiş etdirərək Suriyada həyatı maraqları olan regional güclər-Rusiya və İran ilə konfliktə getməməsi, qərbin diktəsi ilə yox, öz maraqları istiqamətində hərəkət edərək Üçlü formatda Astana prosesində iştirak etməsi olmuşdur. Bununla da Türkiyə Rusiya və İranla olan isti münasibətlərini qoruyub saxlamış, eləcə də Suriyada özünün müttəfiqi olan müxalif qüvvələrin məhv edilməsinin qarşısını almışdır. Suriyada nüfuzunu çoxdan itirmiş olan Əsəd rejiminin gec-tez yıxılacağını anlayan Türkiyə qərar-vericiləri Suriyanın daxili işlərinə qarışmamış, orada geniş hərbi əməliyyatlar aparmamış, yalnız siyasi və iqtisadi sanksiyalarla rejimin zəiflədilməsində iştirak etmişdir. Nəticədə Əsəd rejimi devrilmiş, İran və Rusiya strateji məğlubiyətlə Suriyadan çıxmış və bütün dünya Türkiyənin Suriyadakı nüfuzunu tanımalı olmuşdur. Bu gün Türkiyə Suriyanın bir dövlət kimi yenidən inşa olunmasında əsas rol oynayan gücə çevrilmişdir.

Nəticə

"Ərəb baharı" dalğasının Suriyaya yayılması nəticəsində ölkədə vətəndaş müharibəsi başlamış və bu müharibə müxtəlif fasilələrlə 2024-cü ilin sonunadək, yəni Əsəd rejimi devrilənədək davam etmişdir. Türkiyənin cənubunda Suriya ilə 877 km-lik sərhəddə malik olması, eləcə də Türkiyənin təhlükəsizlik maraqları onu Suriya məsələsinə həssas yanaşmağa məcbur etmişdir.

Suriya bir tərəfdən, qərb ölkələri və Türkiyənin digər tərəfdən isə Rusiya və İranın strateji mübarizə meydanına çevrilmiş və heç bir tərəf öz maraqlarından güzəştə getməmişdir. Uzun və gərgin mübarizə nəticəsində Suriyada Rusiya və İranın dəstəklədiyi Əsəd rejimi devrilmiş, nəticədə Türkiyənin dəstəklədiyi müxalif qüvvələr hakimiyyətə gəlmişdir.

10 ildən artıq çəkən bu mübarizə dövründə Türkiyə strateji səbr nümayiş etdirmiş, Suriyada öz maraqlarını izləməklə birlikdə Rusiya və İranla da konfliktə getməmiş, ikili münasibətlərini yüksək səviyyədə saxlamışdır. Hazırda Türkiyə Suriyanın

gələcəyində, onun bir dövlət kimi yenidən formalaşmasında əsas söz sahibi olan ölkələrdən birinə çevrilmiş, bunun nəticəsində də özünün cənub sərhədlərinin təhlükəsizliyini böyük ölçüdə təmin etmişdir.

ƏDƏBİYYAT SİYAHISI:

1. Burak Bir, "Türkiye 'Cannot Wait Minute Longer' for Op. in Syria", in *Anadolu Agency*, 7 October 2019, <http://v.aa.com.tr/1604934>.

2. "Foreign Armies in Syria and How They Came to Be There", in *Reuters*, 6 December 2024, <https://www.reuters.com/world/middle-east/foreign-armies-sy>

3. Pinar Dinç, "CMES Regional Outlook: The Fall of the Assad Regime: Challenges and Opportunities for Rojava", in *CMES News*, 10 December 2024, <https://www.cmes.lu.se/node/1528>.

4. Section 1.2 from *How it happened: Two seismic weeks that toppled Syrian government*, *AP*, 8 December 2024; *A timeline of the stunning offensive [...]*, *Washington Post*, 8 December 2024; *US backed Syrian Kurds seize eastern city*, *Reuters*, 6 December 2024

5. *Erdogan has interests in Syria's reignited war*, *DW*, 4 December 2024; *Atlantic Council, What does Türkiye gain from the rebel offensive in Syria?*, 5 December 2024

6. *Türkiye extends Syria, Iraq operations by another two years*, *France 24*, 17 October 2023

7. *HTS leaders offers to quit*, *BBC Monitoring*, 13 March 2024; *HTS linked authority details progress on reforms*, *BBC Monitoring*, 2 April 2024

8. *Jolani: Syria won't be used as a launchpad for attacks on Israel*, *Times*, 16 December 2024

9. *Syrian rebel leader says he will dissolve toppled regime forces [...]*, *Reuters*, 12 December 2024

10. *Russian Foreign Minister Defends Airstrikes in Syria*, *New York Times*, 1 October 2015

11. <https://tr.euronews.com/2024/12/16/abd-nin-secilmis-baskani-donald-trump-esad-rejiminin-devrilmesinin-arkasinda-turkiye-var>

Strategic Patience – The Key to Türkiye's Victory in Syria

SUMMARY

In 2011, the wave of the Arab Spring spread to Syria, leading to a civil war that continued intermittently until the end of 2024, when the Assad regime was finally overthrown. Türkiye, sharing a 877 km-long border with Syria to the south, and having

significant security interests, was compelled to approach the Syrian issue with great sensitivity. Syria became a strategic battleground between the Western countries and Türkiye on one side, and Russia and Iran on the other, with no party willing to compromise on its interests.

After a long and tense struggle, the Assad regime, backed by Russia and Iran, was overthrown, and the opposition forces supported by Türkiye came to power. Over the course of this more than decade-long conflict, Türkiye demonstrated strategic patience, pursuing its interests in Syria while avoiding direct conflict with Russia and Iran, and maintaining high-level bilateral relations.

Key words: *Strategic patience, Türkiye, Assad regime, HTS, regional competition.*

Стратегическое терпение- как ключ к победе Турции в Сирии

РЕЗЮМЕ

В 2011 году волна "Арабской весны" распространилась на Сирию, что привело к началу гражданской войны, которая продолжалась с различными перерывами до конца 2024 года, то есть до свержения режима Асада. Турция, имеющая 877 км общую границу с Сирией на юге, а также обладающая своими собственными соображениями безопасности, была вынуждена с большой осторожностью подходить к сирийскому вопросу. Сирия стала ареной стратегической борьбы между западными странами и Турцией с одной стороны и Россией и Ираном с другой. Ни одна из сторон не пошла на компромиссы по своим интересам.

В результате долгой и напряженной борьбы, поддерживаемый Россией и Ираном режим Асада был свергнут, и к власти пришли оппозиционные силы, поддерживаемые Турцией. В течение более чем десяти лет Турция демонстрировала стратегическое терпение, преследуя свои интересы в Сирии, одновременно не вступая в конфликт с Россией и Ираном и поддерживая с ними высокоуровневые двусторонние отношения.

Ключевые слова: *стратегическое терпение, Турция, режим Асада, ХТШ, региональная конкуренция.*